

Sola kulturskole – Fagplan

2020 - 2021

Innhold

Innledning.....	3
Generell del	4
Fagplanens forankring.....	4
Opplæringsprogrammene	5
Breddeprogrammet.....	5
Kjerneprogrammet	5
Fordypningsprogrammet.....	5
Oversikt over Sola kulturskoles undervisnings- og programtilbud 2020-2021	7
Samarbeid med eleven og hjemmet	8
Breddeprogram 1	9
Fagplan musikklek	9
Fagplan musikkarusell	10
Fagplan musikkterapi	11
Fagplan kanonklovnene.....	12
Breddeprogram 2	13
Fagplan for musikk i kofferten: Musikkveiledning i barnehagene	13
Kjerneprogram	15
Fagplaner musikk.....	15
Introduksjon	15
FAGPLAN VOKAL/SANG	16
Fagplan kor	18
Fagplan tangent.....	20
Fagplan blås	21
Fagplan gitar	22
Fagplan slagverk	23
Fagplan fiolin	24
Fagplan dans.....	25
Fagplan teater	27
Fagplan visuell kunst	28

Innledning

Vårt mål med denne fagplanen er å informere, forklare og inspirere.

Den retter seg både mot deg som allerede er elev i kulturskolen, og mot deg som kanskje kan tenke deg å begynne på kulturskolen. Den retter seg mot alle dere foresatte som har barn og unge hos oss, og mot dere som vurderer å søke om plass, og sist men ikke minst; mot alle som ønsker å bli bedre kjent med Sola kulturskole.

Fagplanen er utarbeidet med utgangspunkt i nasjonal Rammeplan for kulturskolen «Mangfold og fordypning» og Sola kommunes føringer gjennom lokalt planverk.

Nasjonal rammeplan deler opp undervisningstilbudet i kulturskolen i et bredde-, kjerne- og fordypningsprogram. Sola kulturskole har også plassert sitt undervisningstilbud inn i en slik oversiktlig modell.

På hjemmesidene våre finner du korte introduksjoner til hvert enkelt fag og praktisk informasjon, mens du her får en grundigere presentasjon av hva vi legger vekt på i undervisningen innenfor ulike fag og tilbud. Både til hva du kan forvente av oss, og som inspirasjon til at morgendagens kulturskole skaper vi sammen!

Generell del

Fagplanens forankring

Sola kulturskoles fagplan er forankret i den nasjonale rammeplanen for kulturskolen «Mangfold og fordypning» 2015. Intensjonen til rammeplanen er å gi kulturskolene landet rundt et innovativt og kvalitativt løft.

Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i Opplæringsloven paragraf § 13-6:

«Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.»

Samarbeidet med skoleverket knytter kulturskolens oppdrag sammen med grunnskolens målsetting:

«Opplæringsmålet er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.»

«Kulturskolen ivaretar et mangfold av kunst- og kulturfag og har som oppgave å utvikle kunstfaglig kompetanse og uttrykksevne så vel som kreativitet, kritisk sans, kulturell og sosial kompetanse. Dette er grunnleggende for livsmestring og danning.» (Nasjonal rammeplan for kulturskolen)

«Danning handler om å bygge mennesker - flest mulig - som kan stå opp for seg selv, hvilket er viktig for demokratiutviklingen. Danning + demokrati = fellesskap. Ikke små og eksklusive fellesskap, men store og inkluderende fellesskap for flest mulig barn og unge. Kulturskolene utfordres i større grad enn før på å nå bredden av barn og unge. Framtidens kulturskole forfølger barn og unges interesser og den er åpen for flere kulturuttrykk. Hva har de lyst til å lære og bli gode på?» (Kulturminister Trine Skei Grande på konferansen =VI. Oslo, okt.2019)

Barnekonvensjonen ligger til grunn for den norske kulturskolemodellen og det er en målsetting at kulturskolen skal gi alle barn og unge like muligheter til å delta.

Lokalt er Sola kulturskoles fagplan forankret i: Kommuneplan for Sola 2019 – 2035, Sola kommunes kommunedelplan for kultur 2015 – 2025, samt Handlings- og økonomiplan (HØP) 2020-2023.

I tillegg til undervisning for elever tatt opp etter søknad, er også kulturskolen et lokalt ressurscenter for hele lokalsamfunnet. Det innebærer et forpliktende samarbeid med andre oppvekstaktører og det lokale kulturlivet.

Med nasjonale og lokale føringer lagt til grunn, handler det kort sagt om en kulturskole som:

- Er godt synlig
- Har stor spennvidde i undervisningstilbud og programmer
- Opplevs relevant og tilgjengelig både for mangfoldet av elever, og for barn og unge i Sola generelt
- Involverer og vektlegger medvirkning av barn og unge selv, og deres foresatte
- Har et tett samspill med andre oppvekstaktører og nabokulturskolene

I 2023 er Sola kulturskole 50 år! Ambisjonen i jubileumsåret er å kunne vise fram en kulturskole med relevante tilbud og løsninger som *alle barn og unge i Sola vet om, har tilgang til, bruk for og lyst til å bruke!*

Opplæringsprogrammene

Breddeprogrammet

Breddeprogrammet er todelt:

1. Ulike typer introduksjonstilbud innenfor musikk for de yngste, samarbeid med korpsene og tilrettelagte tilbud (Kontingent/betalingsbaserte tilbud). Eks. Musikklek i SFO 12 ukers kurs, musikkarusell helårsbasert, musikklek helårsbasert, Kanonklovnene – tilrettelagt teater, musikkterapi.
2. Kulturskolen som lokalt ressurscenter: I tillegg til undervisning for elever tatt opp etter søknad, er også kulturskolen et lokalt ressurscenter for hele lokalsamfunnet. Det innebærer et forpliktende samarbeid med andre oppvekst- kultur/fritidsaktører, helse- og sosial og det lokale kulturlivet. Her finnes prosjektbaserte tilbud som er tuftet på kulturskolens lærerkompetanse og behov i kommunen. Kulturskolen fremstår som kompetanseleverandør og samarbeidspartner i kommunen, eksempelvis styrking av kunst- og kulturaktivitet i barnehage, skole og på fritidsarenaen (ikke kontingent/betalingsbaserte tilbud). Eks. Pop-up kulturmøteplasser, Musikk i barnehagen (musikk i kofferten – MIK), UKM (Ung kultur møtes), DKS (den kulturelle skolesekken)

Visjoner og mål med breddeprogrammet:

- Fremme personlig vekst der kulturaktiviteter kan inkludere, formidle kontakt, trivsel og samhörighet
- Å styrke elevens/deltakerens opplevelse av sosial tilhörighet og kulturell identitet
- Å bidra til et rikt og godt kunst- og kulturmiljø i lokalsamfunnet

Kjerneprogrammet

Kjerneprogrammet er kulturskolens hovedvirksomhet. Programmet er for elever som ønsker å arbeide med kunsthaget over tid, og er basert på progresjon, systematisk trening og elevens utvikling gjennom ulike faser. Det er utarbeidet lokale fagplaner innenfor de ulike disiplinene som konkretiserer læremål og viser faglig progresjon i ulike faser.

Visjoner og mål med kjerneprogrammet er:

- Utvikle elevens kreativitet, kunstneriske evner og ferdigheter etter den enkeltes forutsetninger
- I Sola kulturskole legger vi like stor vekt på å utvikle skaperglede, mestring og tilhörighet innenfor et godt og inkluderende fellesskap
- Et styrket undervisningstilbud rundt elever på viderekomment nivå slik at de blir potensielle søkere til fordypningsprogrammet

Fordypningsprogrammet

For elever med særskilte forutsetninger og interesser for kunstnerisk aktivitet. Her blir det stilt krav til høy og målrettet innsats. Bygger på kjerneprogrammet, men er vesentlig forsterket med hensyn til undervisning og innhold. Tas inn gjennom søknad og opptakskrav. Det kan gjennomføres via interkommunalt samarbeid mellom kulturskoler i regionen, samt gjennom et styrket

undervisningstilbud rundt enkeltelever. Fra høsten 2019 har vi startet opp et forsøk med en fordypningsgruppe i teater for elever med spesiell motivasjon og interesse. Fra høsten 2020 utvides forsøket til også å omfatte musikk.

Visjoner og mål med fordypningsprogrammet er:

- Å styrke kvaliteten i undervisningstilbudet for elever med særskilte forutsetninger, interesser og motivasjon for kunstnerisk aktivitet, samt forberede for høyere kunstnerisk utdanning

Oversikt over Sola kulturskoles undervisnings- og programtilbud 2020-2021

Breddeprogram 1	Kjerneprogram	Fordypningsprogram Forsøksbasert
Programprofil: Intro. tilbud og tilrettelagte tilbud Kontingent/betalingsbasert	Programprofil: Progresjonsbaserte tilbud Kontingent/betalingsbasert	Spesielle opptakskrav gjelder. Plass for 1 år av gangen. Programprofil: For elever med særskilte forutsetninger og interesse. Krav til høy og målrettet innsats. Kontingent/betalingsbasert
Kanonklovnene – tilrettelagt teater Musikklek SFO (12 ukers kurs) Musikklek helårsbasert gruppeundervisning Musikkarusell helårsbasert gruppeundervisning Samarbeid med skolekorpsene Musikkterapi	Instrumental/vokalundervisning: Tangent, blås, fiolin, slagverk, gitar/bass, sang Samspilltilbud for instrumentalelever: Band, messingensemble, tangentensemble, treblåsensemble, fiolinorkester, slagverkensemble Barnekor, ungdomskor Musikkteori gruppe 1 og 2 Visuell kunst/billedkunst Dans: Barnedans, dansemix, streetmix, jazzdans, samtidsdans Teater	Fordypningsgruppe teater (forsøksprosjekt 2020/2021) Fordypningsprogram instrumental/vokal (forsøksprosjekt 2020/2021)
I alle tre program inngår deltakelse i små og store konserter, festivaler og andre kulturarrangementer		
Gjennomgående satsingsområde i alle tre program: Elevmedvirkning/samskaping med elever og foresatte i alt vi gjør. Eksempler: - Individuelle årsplaner/gruppeårsplaner (tydelige forventningsavklaringer elev-lærer-foresatt) - Årlig medvirkningsworkshop (elevenes stemmer - hva er viktig i kulturskolen - to elev rep. til SU) - Ung-til-ung arrangementer (elever som medarrangører, utøvere og publikum)		
Breddeprogram 2 - Kulturskolen som lokalt ressurscenter Prosjektbaserte kulturtilbud for og med barn og unge generelt, der kulturskolen inngår som samarbeidspartner. Programprofil: Inkludering, lavterskel, allmenne tilbud. Ikke kontingent/betalingsbasert		
Eksempler: • Pop-up kultur møteplasser (Sola ungdomsskoles innføringsklasse, Fritid, kulturskolen) • UKM – Ung kultur møtes (Fritid, kulturhuset, kulturskolen) • DKS – Den kulturelle skolesekken (kulturskolen, kulturhuset, grunnskolen) • Ung Kultur Sola - Samskapingsprosjekt med ungdom om framtidens kulturhus • Musikk i barnehagen (Musikk i kofferten – MIK) • <i>Kulturlab (Fritid, kulturskolen) Korte kurs/intro-workshops i ulike kunst- og kulturuttrykk i tråd med etterspørsel/ungdomsinitiativ fra 7.kl. i regi av Fritid.</i>		

Samarbeid med eleven og hjemmet

Et godt samarbeid med eleven og hjemmet er viktig. Det gir økt trivsel og læringsutbytte for eleven. Det er også viktig for foresatte å ha god kjennskap til hva og på hvilken måte elevene lærer på skolen vår. Vi organiserer samarbeidet med hjemmet for elever som deltar i kjerneprogrammet og fordypningsprogrammet på følgende måte:

- Dans, teater og visuell kunst: Årlig elev- og foreldremøte på høsten hvor gruppenes årsplan presenteres.
- Instrumental/vokal undervisning: Årlig utviklingssamtale med elev om høsten danner grunnlag for individuell årsplan og leveres til foresatte. Samtale med foresatte gjennomføres om våren.
- Speedadmin er Sola kulturskoles administrasjonssystem. Elever/foresatte kan logge seg inn på dette systemet å få informasjon om aktiviteter på skolen, samt forhold som berører den enkelte elev generelt.
- Sola kulturskole har i likhet med grunnskolen et eget samarbeidsutvalg der to foreldrerepresentanter, to elevrepresentanter, en lærerrepresentant og en folkevalgt er representert i tillegg til rektor og inspektør. Samarbeidsutvalget har faste halvårslige møter.

Eleven

Elevens læring og utvikling står alltid i sentrum for kulturskolens arbeid. Det betyr at:

- Eleven skal få et opplæringstilbud som er tilpasset hver enkelt elev
- Eleven skal i løpet av undervisningsåret få tilbud om å være med på minst ett arrangement/konsert som arrangeres av kulturskolen
- Eleven må selv stå for innkjøp av læremateriell og tilbehør
- Ved fravær skal det gis beskjed til læreren eller kulturskolens administrasjon

Læreren

Læreren skal sikre elevens læring og utvikling. Det betyr at:

- Læreren skal ha et godt samarbeid med eleven og foresatte
- Læreren skal tilpasse undervisningen til hver enkelt elev, og sørge for god oppfølging
- Læreren skal komme forberedt på timene
- Læreren skal sette mål for undervisningen, både kortsiktige og langsiktige
- Læreren skal ha ansvar for forestillinger, konserter og arrangementer
- Læreren skal ha kunstfaglig-, didaktisk-, relasjons- og yrkesetisk kompetanse

Utstyr

- Elever som skal gå på pianoundervisning må ha et akustisk piano eller el-piano hjemme
- Alle elever på instrumentalundervisning må ha et eget instrument (gjelder ikke musikklek og musikkarusell). Dette kan leies av kulturskolen eller skolekorpset, eller evt. kjøpe selv. Instrumenter som kulturskolen har til utlån er: fiolin, tverrfløyte og kornett
- Notestativ til å bruke hjemme må skaffes selv

Breddeprogram 1

Fagplan musikklek

Musikklek er et musikktilbud for barn i 1. klasse. Undervisningen er lekbasert og gir en introduksjon til videre musikkopplæring. Kurset går hele skoleåret og inneholder elementer av musikk, sang, dans og dramatisering. Gjennom undervisningen er det ønskelige at eleven skal oppleve at musikk bygger vennskap, skaper trygghet og en god atmosfære.

Hovedfokuset i undervisningen er at elevene skal oppleve musikkglede.

På timene jobber vi med:

- Tradisjonelle, norske barnesanger
- Nye sanger og musikkaktiviteter fra Norge og andre land
- Å spille ulike rytmeinstrumenter
- Å uttrykke seg gjennom musikk og bevegelse, med og uten instrumenter og rekvisitter
- Grunnleggende improvisasjon og dramatisering
- Bli introdusert for ulike musikalske uttrykk, sjangre og komponister
- Å bruke farger/tegning til musikk
- Pusteøvelser og avspenning til musikk

Målet at eleven vil:

- Bli kjent med seg selv og sin musikalitet
- Utvikle musikalitet, rytmesans, kreativitet, språk og stemme
- Utvikle sin evne til oppmerksomhet, konsentrasjon, lytting, undring, hensyn og samarbeid
- Få økt kroppsbevissthet gjennom musikkaktiviteter, bevegelse til musikk og avspenning

I undervisningen brukes ulikt utstyr fra kulturskolen: blant annet rytmeinstrumenter, småinstrumenter, sangkort, bamser, hånddukker, chiffongsjal, silkestoff, innspilt musikk, såpebobler, ballonger og elementer fra naturen.

Som en del av undervisningen vil elevene få mulige til å delta på minst en opptreden i løpet av skoleåret, enten i et felles arrangement for kulturskolen eller kun for foresatte.

Fagplan musikkarusell

Musikkarusell er et tilbud til elever i 2. klasse, og skal fungere som en introduksjon til musikkfaget ved Sola kulturskole. Undervisningen vil bestå av generell musikkopplæring. Musikkarusell skal vekke nysgjerrighet og interesse for musikkfaget, og utvikle kunnskap, forståelse og ferdighet hos elevene gjennom ulike metoder og innfallsvinkler.

På timene jobber vi med:

- Puls og rytme
- Notesystemet gjennom solfegemetoden (do-re-mi)
- Noteverdier
- Ulike musikkuttrykk
- Å få kunnskap og enkel innføring av spilleteknikk på instrumenter innen treblås, messing og strengeinstrument som fløyte, pockettrompet og ukulele
- Å komponere
- Å dirigere

Metoder:

- Undervisningen baserer seg mye på å lære gjennom lek, bevegelse og dans
- Vi bruker undervisningsmetoder hentet fra Music Mind games som baserer seg på å lære musikkteori (notelesing, rytme, puls, musikkuttrykk, noteverdier m.m) gjennom forskjellige spill
- Bruk av rytmeinstrumenter ved arbeid med rytme og puls
- Bruk av effekter som ball, fallskjerm, sjal m.m i arbeidet med puls, form og samspill.

Som en del av undervisningstilbudet vil elevene få mulighet til å delta på konserter/arrangementer i regi av kulturskolen.

Fagplan musikkterapi

Musikkterapitilbudet ved Sola kulturskole ønsker å fremme musikkglede og kompetanse, livskvalitet og helse til barn og unge som trenger tilpasset tilbud.

Tilbudet går gjennom hele skoleåret og det er stort fokus på at eleven skal oppleve trygghet og god atmosfære på timene.

Undervisningen foregår én til én og varer i 20 minutter.

Elementer i undervisningen kan være:

- Synge/spille sanger
- Bruke ulike grunnelementer i musikken (klang, dynamikk, tempo, rytme, tonehøyde)
- Lære å spille ulike instrumenter
- Lære å uttrykke seg gjennom musikken
- Bli introdusert for ulike musikalske uttrykk
- Rytmetrening/bevegelse
- Musikalsk samskapning og glede sammen med musikkterapeut
- Bruke musikk til innlæring av andre faglige/sosiale ferdigheter
- Utvikle selvtillit og oppleve mestring gjennom musikken
- Oppmerksomhets- og konsentrasjonsstrening

I undervisningen brukes det ulike instrumenter fra kulturskolen, blant annet rytmeinstrumenter, klangstaver, ukuleler. Dette tilpasses hver enkelt elev, ønsker og behov.

Fagplan kanonklovnene

Kanonklovnene er et tilrettelagt teatertilbud for personer med psykisk og fysisk funksjonsnedsettelse. Vi synger, danser og spiller teater, og tar fatt på den ene store produksjonen etter den andre. Hos oss er terskelen lav, samholdet stort og latteren løs.

I teaterfaget skal elevene lære å utøve, formidle, skape, oppleve og være kreative. Gjennomgående for undervisninger er at elevene skal oppleve mestringsglede og positiv egenutvikling.

Undervisningen fokuserer på:

- Skape trygghet i en gruppe
- La hver elev få sin plass i gruppen
- Forstå uttrykk som situasjon, fokus og samspill
- Trene på konsentrasjon
- Sang, rytme og bevegelse
- Rollelek og enkel improvisasjon
- Kunne gi uttrykk for ulike følelser
- Rolleutvikling
- Levendegjøre en tekst
- Stemmebruk
- Jobbe med kroppsspråk
- Utvikle scene – og samspillskompetanse
- Utvikle trygghet i den sceniske sammenheng.

Kanonklovnene setter opp minst én større produksjon i året.

Breddeprogram 2

Fagplan for musikk i kofferten: Musikkveiledning i barnehagene

Musikk i kofferten er et tilbud for alle barnehagene i Sola kommune. Målet er å skape større bevissthet og økt kompetanse i forbindelse med bruk av musikk i barnehagehverdagen. Dette skjer gjennom tett samarbeid med musikkpedagog som kommer til barnehagen over en kort periode.

Hva gjør vi på timene?

Det er vanlig at musikkpedagogen kommer 2-4 timer pr uke. Dette avtales med hver barnehage før oppstart. Det er vanlig at musikkpedagogen tilbringer tid på avdelingene med både ansatte og barn i tillegg til samtaler med et utvalg ansatte, såkalt veiledningstimer, der musikkpedagogen gir veiledning og tar opp aktuelle temaer.

Innholdet i timene på avdelingene kan være:

- Musikkksamlinger ledet av musikkpedagog
- Musikkksamlinger ledet av ansatte
- Musikk i hverdagssituasjoner
- Musikk på stellerommet
- Musikk på uteområdet og/eller på tur
- Musikk i tidlig tilvenning
- Musikk med førskolegruppa
- Bruk av personalets eget repertoar

Innholdet i veiledningstimer med musikkpedagog og ansatte kan være:

- Hvorfor og hvordan musikk i barnehagen?
- Instrumenter og rekvisitter
- Gjennomgang av barnehagens utstyr (CD-spiller, instrumenter og rekvisitter)
- Stemmebruk
- Oppbygging av en samlingsstund
- Repertoar
- Enkel opplæring på eks djembe, ukulele, hånddukker og annet
- Barns musikalske utvikling
- Innspilt musikk

Hvem kan delta?

Alle barnehagene kan melde seg på, både private og kommunale. Prisen vil variere ut i fra hvor mange uker barnehagene får tildelt, basert på ønske og etterspørsel.

Alle ansatte i barnehagene kan delta og få veiledning av musikkpedagog uavhengig av musikalsk erfaring. Det er en fordel med interesse for musikk, men det aller viktigste er et ønske om å bruke mer musikk. Barna i barnehagen er selvfølgelig delaktige, men vårt hovedfokus er på de voksne og deres mulighet for økt kompetanse og opplevelse av trygghet i forhold til å bruke musikk i hverdagen.

Hvor er undervisningen?

Musikkpedagogen kommer til barnehagen en gang i uken over et visst antall uker. Antall timer som tildeles hver barnehage er avhengig av antall påmeldte og kan variere fra år til år.

Alle barnehagene inviteres også til inspirasjonstreff på Sola kulturskole 1-2 ganger pr barnehageår.

Hva trenger dere?

Barnehagens personale må sette av tid og plass til at musikkpedagogen kan komme en gang i uken over en periode for å ha musikkopplegg. Det trengs også tilgang til et rom til veiledning.

Det er en fordel at alle instrumentene i barnehagen er samlet et sted slik at vi kan ta utgangspunkt i det utstyret barnehagen har. Veilederne vil komme med tips og ideer, og noen ganger gi anbefalinger til hva slags instrumenter barnehagen kan prioritere.

Kjerneprogram

Fagplaner musikk

Introduksjon

Undervisningen i musikk skal bidra til å utvikle håndverksmessig og kunstnerisk kvalitet, teoretisk forståelse, selvstendighet og samspillsevne. Undervisningen og veiledning er tilpasset den enkelte elev og foregår i utgangspunktet individuelt eller i grupper og periodevis i ensembler. Felles mål for all musikkundervisning vil være å etablere og utvikle nøkkelkompetanse innenfor faget musikk og valgt disiplin.

Nøkkelkompetanse i musikk

- **ØVE**
Å kunne øve innebærer at eleven lærer å være sin egen lærer. Eleven må kunne planlegge og gjennomføre øving, repetere, lytte kritisk og gi seg selv konstruktiv tilbakemelding. Målet er å utøve musikk og gå inn i et musikkuttrykk med hele seg. Mye tid må vies til dette.
- **FRAMFØRE**
Å kunne framføre innebærer og berøre på et dypere plan, arbeide med formidling, konsentrasjon, presentasjon, stressmestring, innspilling og konsertproduksjon. Det gjelder både solospill og fremføring sammen med band/ensembler, korps, orkestre, kor, profesjonelle musikere og elever fra andre kunstformer.
- **HØRE**
Å kunne høre handler om å lytte, analysere, samhandle, samspille, imitere og improvisere med stemme, instrument, og gjennom dans og bevegelse. Det dreier seg også om å transkribere musikk, lytte kritisk til eget spill og verdsette musikk.
- **LESE**
Å kunne lese dreier seg om å oppfatte, tolke og forstå musikalske grunnelementer som tegn, motiv, tema og formforløp på grunnlag av notasjon, for så å gjenskape dem. Gjennom gjenkjennelse og anvendelse av elementene utvikles forståelsen for hvordan strukturer preger musikalske uttrykk. Personalet må diskutere spørsmålet om hvordan dette skal vektas for at tradisjonsgrunnlaget i ulike musikksjangre skal ivaretas. Prima vista spill vil være en del av kompetansen.
- **LAGE**
Å kunne lage innebærer arbeid i spennet fra intuitive improvisasjoner via komponering og låtskriving til videreformidling av musikalske ideer i samspill, dessuten utvikling av kompetanse i lyddesign, musikkteknologi og konsertproduksjon. Å beherske ulike former for notasjon og på ulike måter ta vare på egenkomponert musikk, står sentralt.

FAGPLAN VOKAL/SANG

Stemmen omtales ofte som «det eldste instrumentet»; et instrument alle har og som er like gammelt som menneskeheten. Sang finnes hos alle folkeslag, språk og kulturer. Sang er stort sett overalt!

Stemmearbeid er nært knyttet opp mot følelser og identitet. HUSK: ENHVER STEMME ER UNIK. Derfor er viktig at du fokuserer på egen utvikling.

Undervisningen er hovedsakelig enetimer, men elevene kan også undervises i grupper. Det er store fordeler med å ha sangundervisning i grupper, dette øker forståelsen, inspirasjonen og fremgangen. Sang handler også mye om å observere, lytte til seg selv og ikke minst til andre.

I kjerneprogrammet får sangelevne en grunninnføring i sangteknikk. Et viktig mål vil være å bruke stemmen på en sunn måte uavhengig av sjanger. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor spilleglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå

- Bli kjent med din sangstemme
- Bevisstgjøring av kroppsholdning
- Naturlig pust og støttestøttsfunksjon
- Øvelser for naturlig tonedanning
- Jobbe med tekstforståelse og uttale i enkle sanger
- Enkle oppvarmingsøvelser
- Enkel innføring i mikrofonbruk
- Trene på enkle fremføringssituasjoner
- Øve på å kunne synge sanger utenat

Mellomnivå

- Ha innarbeidet en god holdning
- Kunne varme opp og trene stemmen på egen hånd
- Vite hvordan naturlig pusteteknikk foregår
- Utvide stemmeomfang
- Variere lydstyrken og ulike klangfarger
- Kunne lese litt noter og noteverdier
- Kunne lese de mest brukte taktartene
- Kunne orientere seg i notebildet (forstå sangens form, repetisjonstegn, hus, coda, dal segno)
- Kunne de vanligste styrkeangivelsene og foredragstegnene
- Kunne fremføre sanger utenat
- Kunne arbeide på egen hånd med sangtekster, tekstforståelse og egen tolkning av tekst i sanger

- Enkel flerstemt sang (2 stemt)
- Rytmask trening; puls og timing
- Bli litt mer kjent med musikk fra musikkhistorien
- Konserttrening

Viderekomment nivå

- Kontinuerlig arbeid med å videreutvikle sangtekniske ferdigheter
- Få utvidet musikkteoretisk kunnskap
- Arbeide selvstendig med andre medelever, ulike samspillstilbud
- Opparbeide et variert og mer avansert repertoar
- Sjangerkunnskap
- Utvikle personlig uttrykk og formidling
- Gehørtrening, lytte etter akkorder/toner/rytmer/intervaller
- Lese et mer komplisert notebilde, ulike taktarter og tonearter med faste fortegn
- Enkel primavista sang, «sang fra bladet»
- Opparbeide selvstendighet i forhold til repertoarvalg, innlæring av sanger og forberedelse til opptredener/produksjoner

For å oppleve mestring er det viktig at eleven innarbeider gode øvingsrutiner fra første dag. Dette vil øke mestringsfølelsen og bidra til at den enkelte vil synes det er gøy å synge, i dette arbeidet er foresatte en viktig ressurs for at eleven innarbeider gode rutiner. Eleven oppfordres til å jevnlig opptre, og vil få muligheten til å delta på flere arrangement og konserter arrangert av kulturskolen i løpet av skoleåret.

Fagplan kor

Sola kulturskole deler kortilbudet inn i to grupper etter alder: Sola kulturskoles barnekor (3.-7.klasse) og SolaVox Ungdomskor – rytmisk kor (8.klasse – 3.vgs).

Elevene lærer å bruke stemmen sin på en sunn og hensiktsmessig måte og utvikle sitt stemmepotensiale, samt få et innblikk i ulike sangtradisjoner og musikalske stilarter.

Korundervisningen bidrar til økt sangglede samt utvikler elevenes sangferdigheter og kompetanse i et fellesskap preget av trygghet, trivsel og samhandling.

Sangene vi velger å synge i undervisningen er avhengig av korets ferdighetsnivå, størrelse og aldersbesetning. Vi bruker et variert repertoar som kan bestå av norsk og internasjonal folkemusikk, middelalder, rytmisk/populærmusikk, samt ønsker fra elevene.

Uavhengig av nivå fokuserer undervisning på bevisstgjøring av stemmen som instrument, med fokus på sangtekniske ferdigheter som pust og støtte, kroppsholdning, klang, formidling og ulike stemmeregister. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor sangglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå:

- Bli kjent med stemmen
- Lytte og være del av et musikalsk fellesskap
- Huske melodier og tekster utenat
- Grunnleggende notelære
- Grunnleggende rytmiske ferdigheter
- Enkel unison og flerstemt sang

Mellomnivå:

- Tekstinnlæring med fokus på formidling
- Gehørtrening og samklangtrening
- Bevisstgjøring av pust og funksjonell kroppsholdning
- Utforske klang og ulike stemmeregister
- Innlæring av sanger ved etterligningsprinsippet, tekstark og noter
- Formidlingsevne og uttrykk
- Rytmiske og sangtekniske øvelser

Viderekommet nivå:

- Synge i ulike stemmegrupper
- Harmonilære
- Flerstemte musikkarrangementer, både à cappella og med piano
- God beherskelse av register/egalitet, pust/støtte, kroppsholdning og klang/resonans
- Bevisstgjøring og mestring av tekstarbeid og formidling

- Notelære og elementær musikkteori
- Fokus på samklang og frasering
- Oppøving av evne til god intonasjon og musikalsk minne.
- Reflektert holdning til egen rolle i det musikalske felleskapet

Korundervisningen leder frem mot framføringer foran et publikum. Korene vil få muligheten til å delta på flere arrangement og konserter arrangert av Kulturskolen i løpet av skoleåret.

Fagplan tangent

Sola kulturskole tilbyr undervisning i tangentinstrumentene piano og keyboard. Mange velger å gå videre til piano etter noen år med undervisning på keyboard. Piano er et allsidig instrument og passer godt til å spille både alene og sammen med andre. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor spilleglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer. Undervisningen tilpasses den enkelte elev.

Begynnernivå

- Grunnleggende spilleteknikk, sittestilling, håndstilling/anslag og fingersetting
- Grunnleggende musikkteori som omfatter blant annet enkel notelære, takt/rytme, musikkuttrykk og tangentnavn.
- Gehørspill/herming, lek med toner
- Enkel besifring/akkordspill
- Samspill som inneholder enkel flerhendig spilling med lærer evt. andre elever.
- Fremme spilleglede

Mellomnivå

- Musikkstykker fra ulike sjangre og komponister
- Videreutvikle de tekniske, musikalske og teoretiske ferdighetene.
- Samspill
- Besifring-/gehørspill og utvidet akkordkunnskap
- Gi rom for elevens komposisjoner og improvisasjoner

Viderekomment nivå

- Spille stykker i originalutgave
- Formlære og analyse
- Prima vista spill

For de elevene som ønsker å ha mest fokus på besifringsspill:

- Utvidet kunnskap om spillestil og komplekse akkorder
- Bevissthet i forhold til de forskjellige sjangres art
- Gi plass til kreative prosesser som improvisasjon/komposisjon/arrangering
- Kunnskap om forskjellige uttrykk som beskriver spesifikke elementer i musikken
- Teori om ulike typer skalaer og lære om hvordan en bygger opp improvisasjon
- Samspill med ulike besetninger i ulike sjangre
- Inngående trening i å spille på gehør, lytte og være tilstede, respondere på spontanitet i samspillsituasjonen.

Det forventes at eleven innarbeider gode øvingsmetoder og rutiner. På begynnernivå er det spesielt viktig med oppfølging hjemmefra for å gjennomføre dette. Som en del av undervisningen får eleven mulighet til å delta på forskjellige konserter og arrangementer, både på kulturskolen og i nærmiljøet.

Fagplan blås

Under kategorien blås tilbyr vi undervisning i følgende instrumenter

Messing: Tuba, Kornett, Trompet, Trombone, Euphonium, Baryton, Althorn

Treblås: Tverrfløyte, Klarinett og Saksofon.

Hovedmålet med undervisningen er at eleven skal oppleve musikkglede og mestringsfølelse gjennom å spille et instrument, og undervisningen vil bli tilpasset til elevens nivå, interesse og behov.

Undervisningen er note- og gehørsbasert. Uavhengig av nivå brukes disse musikalske verktøyene: puls og rytme, lytting, Prima vista-spill (Bladlesing, spille noe for første gang uten å ha øvd på det) og improvisasjon. Klang, pust og teknikk er essensielle uttrykk og virkemiddel eleven jobber aktivt med i alle nivåene. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor spilleglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå

- Spilleglede og inspirasjon
- Bli kjent med instrumentet: munnstilling, holdning og blåseteknikk.
- Fokus få toner for å skape god grunnlag for videre utvikling.
- Bli bevisste på pusten som en viktig del av det å spille et blåseinstrument.
- Mestre automatiseringen av tungeansatser, skifte av grep og notelesing.

Mellomnivå

- Utvide registeret og samtidig beholde god klang og intonasjon.
- Utvide lungekapasiteten og samtidig disponere luften riktig.
- Lære å spille flere tonearter.
- Videreutvikle fingerteknikken gjennom ulike skalaøvelser
- Bevisstgjøring av flere typer artikulasjon/ansats.

Viderekommende nivå

- Få kontroll over toner, klang og intonasjon.
- Kjenne hvor det er naturlig å puste når vi spiller og konsekvensene i det motsatte
- Perfeksjonerer ferdighetene i teknikk, fingre og tunge for å forme musikken slik vi ønsker.
- Kjenne til musikkhistorie, forskjellige typer musikk, sjangre og dets betydning.
- utvikle evne til å reflektere rundt sitt eget arbeid/egen spilling

Det forventes at elevene øver jevnlig hjemme. Her kommer lærerne med gode råd og veiledning for å legge opp til gode øvingsrutiner helt fra begynnelsen av. Eleven oppfordres til å jevnlig spille konserter, og vil få muligheten til å delta på flere arrangement og konserter arrangert av Kulturskolen i løpet av skoleåret.

Fagplan gitar

Gitar er et allsidig, utbredt og populært instrument. Gitaren kan brukes i de fleste musikalske situasjoner, sjangere, samspill og som soloinstrument.

Vi tilbyr undervisning i tre ulike gitartyper: akustisk gitar, elektrisk gitar og bassgitar.

Undervisningens repertoar, lærestoff og metodikk vil kunne variere knyttet til hver enkelt lærer. Undervisningen tilpasses og tilrettelegges den enkelte elevens alder, modenhet og forkunnskaper. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor spilleglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå

- Spilleglede og inspirasjon
- Bli kjent med instrumentet: sittestilling, holde gitaren, anslagsteknikk
- Grunnleggende fingerteknikk gripehånd med bruk av enkle akkorder
- Lek med toner
- Grunnleggende rytmiske ferdigheter
- Hvordan stemme gitaren
- Lære hvordan å ta vare på instrumentet
- Grunnleggende notelære
- Samspill

Mellomnivå

- Bli kjent med andre notasjonsformer som besifring og tabulatur
- Videreutvikle anslagsteknikken og venstrehåndes fingerteknikk
- Utvide akkord kjennskap/repertoar
- Improvisasjon
- Videreutvikle rytmiske ferdigheter
- Elementer av musikkteori
- Lytting, tolkning og forståelse av musikk
- Musikkens og gitarens historie
- Kjennskap til gitarutstyr
- Stemming etter gehør
- Samspill

Viderekomment nivå

- Alternative notasjonsformer
- Avanserte anslagsteknikker
- Avanserte akkorder
- Perfeksjonere rytmiske ferdigheter
- Utdypende musikkteoretisk kunnskap
- Lytting, tolkning og forståelse av musikk
- Være selvstendig og reflektere rundt personlig kunstnerisk utvikling
- Utvidet kjennskap til utstyr

Det forventes at elevene øver jevnlig hjemme på de aktuelle stykkene det jobbes med i undervisningen. Her kommer lærerne med gode råd og veiledning for å legge opp til gode øvingsrutiner helt fra begynnelsen av. Eleven oppfordres til å jevnlig spille konserter, og vil få muligheten til å delta på flere arrangement og konserter arrangert av Kulturskolen i løpet av skoleåret.

Fagplan slagverk

Slagverk består av en stor instrumentgruppe med veldig mange variasjoner. Mange assosierer trommer og slagverk med trommesett som defineres som *Rytmask slagverk*. Mange andre instrumenter inngår også i slagverkfamilien under *Melodisk slagverk*, som for eksempel xylofon, vibrafon, marimba, klokkespill, rørklokker og pauker. Instrumentene brukes i alle typer sjangre og stilarter, korps, orkestre, samspillgrupper, band etc.

Undervisningen tilpasses og tilrettelegges den enkelte elevens alder, modenhet og forkunnskaper. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor spilleglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå:

- Bli kjent med instrumentet
- Grunnleggende håndstilling og slagteknikk
- Grunnleggende notelære
- Grunnleggende puls, rytme og koordinasjon
- Hvordan telle mens man spiller
- Gehørtrening gjennom gjentakelse og lytting
- Spille korte og enkle solostykker for skarptromme

Mellomnivå:

- Videreutvikling av slagteknikk og dynamikk
- Ulike stilarter og groover som jazz, funk, latin, rock, hardrock og heavy metal
- Få oversikt over sentrale slagkombinasjoner som dobbeltslag, paradiddler, virvler, markeringer og betoning i ulike tempo
- Videreutvikle rytmikk og notelære
- Trommesettets rolle i en samspillsituasjon
- Elementer av musikkteori
- Lytting, tolkning og forståelse av musikk
- Enkel improvisasjon
- Samspill

Viderekomment nivå:

- Videreutvikle instrumentalferdigheter og teknikker
- Perfeksjonere rytmiske ferdigheter
- Sentrale sjangere innen rytmisk musikk og trommesettets rolle innen sjangrene.
- Mestre å improvisere og komponere
- Spille avanserte ensemblestykker
- Effektiv bruk av polyrytmikk på trommesett
- Utdypende musikkteoretisk kunnskap
- Være selvstendig og reflektere rundt personlig kunstnerisk utvikling

Det forventes at elevene øver jevnlig hjemme på de aktuelle stykkene det jobbes med i undervisningen. Her kommer læreren med gode råd og veiledning for å legge opp til gode øvingsrutiner helt fra begynnelsen av. Eleven oppfordres til å jevnlig spille konserter, og vil få muligheten til å delta på flere arrangement og konserter arrangert av kulturskolen i løpet av skoleåret

Fagplan fiolin

Fiolin er et instrument med lange tradisjoner i Norge, både innen folkemusikken og kunstmusikken. I dag brukes fiolin også i alle andre sjangre, for eksempel pop, jazz, rock, country og samtidsmusikk. Fiolin er et soloinstrument, men klinger også flott i store og små ensemble. Det er spesielt viktig å delta i samspill og orkester for fiolinister. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor spilleglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå

- Spilleglede og inspirasjon
- Bruk av bevegelse til musikk, klappe rytmer og sang
- Grunnleggende spilleferdigheter
- Bue-øvelser og god kroppsholdning
- Lære hvordan å ta vare på instrumentet
- Grunnleggende notelære
- Lytting, imitasjon og gehørspill
- Trene på enkle framførings-situasjoner
- Ta del i samspill med andre

Mellomnivå

- Konsert-trening og musikkformidling
- Videreutvikle teknikk, klang og intonasjon
- Notelesing, lytting og gehørspill
- Skala-trening og notekunnskap
- Sjangerkunnskap
- Stemme fiolinen
- Bue-øvelser og god kroppsholdning

- Vibrato og posisjonspill introduseres

Viderekommende nivå

- Klang, dynamikk og formidling gjennom et variert og avansert repertoar
- Videreutvikle tekniske ferdigheter
- Intonasjon, posisjonspill, vibrato, strøk, rytme og dobbeltgrep
- Improvisasjon
- Konserter og opptredener både solo, i orkester og i samspillgrupper

Elevene på begynnernivå er spesielt tjent med ekstra oppfølging fra de foresatte. Her er det også ønskelig at en av de foresatte også lærer å spille, og deltar på spilletimene. Oppfølging hjemme for å opprettholde gode øverutiner er viktig på alle nivåer. Fra mellomnivå er det ønskelig at eleven begynner i orkesteret og deltar i samspill med andre. Som en del av undervisningen får elevene mulighet til å delta på mindre og større konserter, på kulturskolen og i nærmiljøet.

ORKESTER

Orkesteret er et samspilltilbud en gang i uken for alle fiolinelever som har nådd et visst nivå, og fungerer utviklende både musikalsk og sosialt. Det anbefales at alle elever som har spilt ett år eller mer deltar i orkesteret. Her jobber vi med fysisk oppvarming, rytmeøvelser, bueøvelser, skalaøvelser og musikkteori. Vi bruker sang og bevegelse til musikken vi spiller, og spiller flerstemt med differensierte stemmer etter nivå. Samspill gir stor gevinst i forhold til samarbeid, kommunikasjon, konsentrasjon, lytting/gehør, rytmesans, klangfølelse, musikalsk opplevelse og felleskap.

Fagplan dans

Opplæringstilbudet i dans ved Sola Kulturskole skal være preget av kvalitet, variasjon og tilpasset opplæring. Vi tilbyr undervisning i barnedans, dansemix, streetmix, jazzdans og samtidsdans. Dersom det er mulig ønsker vi å gi elevene muligheten til å oppleve og møte danseuttrykk på profesjonelt nivå i løpet av undervisningsåret. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor danseglede og mestring er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå

- Ta del i et sosialt samspill
- Å utvikle kroppsbevissthet og danseferdigheter i møte med ulike musikkuttrykk
- Grunnleggende dansetekniske prinsipper som er med på å bygge opp en basisteknikk innenfor dansestilen eleven får undervisning i.
- Utvikle koordinasjon og rytmefølelse
- Jobbe kreativt med ulike bevegelsesuttrykk både individuelt og i gruppesammenheng.
- Å samtale om og reflektere rundt ulike danse og bevegelsesuttrykk, både rundt egne opplevelser og fra observasjoner

Mellomnivå

- Utvikle sosiale ferdigheter gjennom kreative bevegelsesoppgaver
- Kunne bruke kroppsbevissthet og danseferdigheter til å utfordre kroppen på forskjellige måter knyttet til dansesjangeren eleven får undervisning i.
- Utvikle styrke, bevegelighet og balanse.
- Utvikle forståelse for plassering og bruk av senter.
- Videreutvikle koordinasjon og rytmeforståelse, og lære forståelse for dynamikk.
- Utvikle stilforståelse
- Formidlingsevne og uttrykk

Viderekommende nivå

- Videreutvikle basisteknikk og grunnleggende ferdigheter i dansestilen eleven får opplæring i.
- Utvikle bredere stilforståelse
- Videreutvikle styrke, balanse og bevegelighet, samt ha en god forståelse for plassering og senter.
- Videreutvikle forståelse for rytme, tempo, dynamikk, engasjement og sosialt samspill.
- Bruke kreativitet i både individuelt arbeid og i gruppesammenheng
- Utvikle individuell uttrykksevne i bevegelsesspråket
- Utvikle stor grad av selvstendighet og refleksjon rundt egen dansetrening og utvikling.

Elevene vil i løpet av undervisningsåret få mulighet til å medvirke i minimum en forestilling. Prosjektur og workshops som erstatter den ordinære undervisningen kan forekomme som en del av det pedagogiske opplegget. Elevene skal møte til danseundervisningen i treningstøy som det er mulig å bevege seg i.

Fagplan teater

I teaterfaget skal elevene lære å utøve, formidle, skape, oppleve og reflektere, være konstruktive og kreative. Teaterscenen skaper gode betingelser for at barn og ungdom kan utfolde seg. Samhandling er grunnleggende i alle deler av teaterprosessen. Skuespillerfaget bygger på samme sansebaserte utforskning og utfoldelse som barn kjenner gjennom leken. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor mestringsglede og positiv egenutvikling er gjennomgående på alle nivåer.

Begynnernivå

- Skape trygghet i en gruppe
- La hver elev få sin plass i gruppen
- Forstå enkle uttrykk som situasjon, fokus og samspill
- Trene på konsentrasjon
- Rollelek og enkel improvisasjon
- Kunne gi uttrykk for ulike følelser

Mellomnivå

- Improvisasjon
- Rolleutvikling
- Levedegjøre en tekst
- Stemmebruk
- Lære om kroppsspråkets betydning
- Utvikle scene – og samspillskompetanse
- Utvikle trygghet i den sceniske sammenheng.

Viderekommende nivå

- Karakterbygging
- Få kjennskap til ulike teaterteorier, sjangere og tradisjoner
- Kunne anvende ulike sceniske virkemidler som scenografi, kostymer og lys/lyd
- Analysere tekst og lære om dramaturgi
- Utvikle evne til å reflektere rundt sin egen funksjon i det kollektive teaterarbeidet

Alle grupper skal minimum ha en produksjon i året. En intensjon med faget er å gjøre elevene til aktive og medvirkende deltakere i undervisninga og i produksjonsarbeidet. Her inngår arbeid med kostymer, sminke, rekvisitter, scenografi og lyd/lys. Teaterfaget trenger fleksibilitet i timeplanen mellom ukentlig undervisningstid og produksjonsfaser. Arbeidet intensiveres i slutten av en produksjonsperiode.

Fagplan visuell kunst

I visuell kunst legges det vekt på å utvikle elevens uttrykksevne, formsans og kunsthaglige ferdigheter. Gleden i å skape skal stå i sentrum. Kunst- og kulturhistorie vil flettes inn i undervisningen for å gi en best mulig opplevelse og forståelse av kunst.

Undervisningen i visuell kunst fokuserer på ulike teknikker innen tegning, maling, grafikk og skulptur, med tegning som grunnlag for alt vi gjør. De ulike nivåene bygger på hverandre, hvor skaperglede og mestring står i fokus på alle nivåer.

Begynnernivå:

- Male- og tegneteknikker, fargelære og komposisjon
- Få en introduksjon til ulike teknikker innen trykkekunsten
- Skape former og skulpturer til ulike formål
- Tilegne seg materialkunnskap og forståelse ved å arbeide med ulike materialer
- Oppøve motoriske ferdigheter relatert til faget
- Lære hvordan du behandler verktøy og annet utstyr som blir brukt i faget
- Lære å samarbeide og skape i fellesskap med andre
- Delta i skapende prosesser fra idé til produkt

Mellomnivå:

- Arbeide med mer komplekse teknikker og finmotoriske ferdigheter innen tegning, maling, skulptur og grafikk.
- Opparbeide god materialkunnskap.
- Opparbeide en større bevissthet og selvstendighet rundt eget arbeid.
- Jobbe med kommunikasjon, analyse og refleksjon individuelt og i fellesskap med andre.

Viderekommende nivå:

- Opparbeide svært gode tekniske egenskaper innen flere ulike teknikker, og bevissthet rundt dette
- Utvide sitt perspektiv og sin kulturforståelse gjennom utforskning av fortid, nåtid og framtid
- Utvikle meget god evne til kommunikasjon, analyse og refleksjon individuelt og i fellesskap med andre
- Stimulere elevene til å søke og finne ut aktuelle måter for å gjennomføre sitt skapende arbeid i oppgaveløsningen
- Oppnå et kritisk, begeistret og undrende forhold til kunst.
- Utvikle stor grad av selvstendighet, bevissthet og egenart i eget arbeid.

Som en del av undervisningen vil elevene på visuell kunst være delaktige i utstillinger på kulturskolen og nærmiljøet, samt være en del av tverrfaglige arrangementer på kulturskolen. Prosjektuker og workshops som faglig og sosial erfaring vil kunne erstatte den ordinære undervisningen i perioder.